

ROZHODNUTÍ KOMISE**ze dne 7. března 2007****o státní podpoře č. C 41/2004 (ex N 221/2004) – Portugalsko – investiční podpora ve prospěch společnosti ORFAMA, Organização Fabril de Malhas S.A.**

(oznámeno pod číslem K(2007) 638)

(Pouze portugalské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

(2007/494/ES)

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

II. PODROBNÝ POPIS PODPORY**Příjemce**

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 88 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

po vyzvání zúčastněných stran, aby předložily připomínky podle uvedených ustanovení⁽¹⁾, a s ohledem na předložené připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

- (5) ORFAMA je výrobce pletených oděvů v regionu Braga, na který se vztahuje čl. 87 odst. 3 písm. a) Smlouvy o ES. Podnik, založený v roce 1970, zaměstnává 655 osob a dosahuje ročního obrátu ve výši 25 milionů EUR. Má 45 % účast v podniku Marrantex, který rovněž vyrábí oděvy. Podnik prodává většinu svých výrobků v Evropské unii (50 %), ve Spojených státech a Kanadě (38 %) a v Japonsku (5 %) ⁽³⁾.

Projekt

- (6) Projekt spočívá v odkoupení dvou textilních podniků Archimode SP a Wartatex SP se sídlem v Lodži v Polsku. Oba podniky působí v odvětví výroby oděvů.

I. POSTUP

- (1) Dopisem ze dne 5. května 2004 (registrovaným dne 19. května 2004) Portugalsko oznámilo Komisi svůj záměr poskytnout podporu společnosti ORFAMA, Organização Fabril de Malhas S.A. (dále jen „ORFAMA“) s cílem podílet se na financování investice tohoto podniku v Polsku. Komise požádala dopisem ze dne 15. července 2004 o doplňující informace, jež Portugalsko předložilo v dopise ze dne 30. září 2004 registrovaném dne 5. října 2004.
- (2) Dopisem ze dne 6. prosince 2004 Komise informovala Portugalsko o svém rozhodnutí zahájit ve věci příslušné podpory řízení podle čl. 88 odst. 2 Smlouvy o ES.
- (3) V dopise ze dne 4. února 2005 (registrovaném dne 9. února 2005) předložily portugalské orgány své připomínky k uvedenému řízení.
- (4) Rozhodnutí Komise o zahájení řízení bylo zveřejněno v Úředním věstníku Evropské unie ⁽²⁾. Komise vyzvala třetí zúčastněné strany, aby předložily své připomínky. Žádné připomínky v tomto ohledu nebyly předloženy.
- (7) ORFAMA začala spolupracovat s polskými podniky v roce 1995 na základě subdodavatelských smluv, přičemž výroba v uvedených podnicích představovala okolo 30 % obrátu společnosti ORFAMA. Společnost se později rozhodla oba polské podniky odkoupit s cílem upevnit své postavení v Polsku a na trzích východní Evropy.
- (8) Portugalské orgány zdůraznily, že ORFAMA si udrží svou současnou výrobní kapacitu v Portugalsku a že nedojde k přesunu jejích činností do Polska. Záměrem je zvýšit objem výroby, uvolnit kapacitu v Portugalsku pro účely výroby s vyšší přidanou hodnotou a získat přístup na trhy Německa a východní Evropy.
- (9) Portugalské orgány dospěly k závěru, že projekt přispěje ke zvýšení konkurenceschopnosti textilního průmyslu v Evropské unii, jelikož ORFAMA, stejně jako polské podniky, čelí vzrůstající konkurenci asijských zemí a zvláště pak Číny. Projekt byl dokončen v prosinci 1999.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 14, 20.1.2005, s. 2.

⁽²⁾ Viz poznámka po čarou 1.

⁽³⁾ Všechny uvedené údaje jsou převzaty z oznámení.

Podpora

- (10) Investice na odkoupení obou podniků činila 9 217 516 EUR, z čehož 8 900 205 EUR připadlo na Archimode a 317 311 EUR na Wartatex. ORFAMA financovala 97 % investic prostřednictvím bankovních půjček a zbývající část z vlastních zdrojů.
- (11) Portugalsko hodlá poskytnout společnosti ORFAMA daňovou úlevu ve výši 921 752 EUR, což odpovídá 10 % celkových způsobilých investičních nákladů na uvedený projekt.
- (12) Opatření bylo oznámeno v rámci portugalského režimu podpor, jehož cílem je napomáhat modernizaci a internacionalizaci hospodářských subjektů⁽⁴⁾. Tento režim vyžaduje, aby se podpora poskytnutá velkým podnikům oznamovala na individuálním základě.
- (13) Portugalské orgány objasnily, že žádost o podporu byla předložena dne 31. března 2000. Projekt byl uskutečněn krátce před uvedeným datem ze strategických důvodů, neboť se předpokládalo, že bude způsobilý pro získání podpory podle příslušných portugalských právních předpisů. Z důvodu interních prodlev však portugalské orgány tuto podporu oznámily až v lednu 2004.

III. DŮVODY PRO ZAHÁJENÍ ŘÍZENÍ

- (14) Komise ve svém rozhodnutí o zahájení řízení v dané věci uvedla, že toto opatření posoudí s ohledem na výjimku stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES s cílem určit, zda by bylo možné tuto podporu považovat za podporu, která má usnadnit rozvoj určité hospodářské činnosti a nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (15) Komise dále uvedla, že opatření posoudí podle kritérií, která se běžně používají pro hodnocení podpor poskytovaných velkým podnikům na projekty týkající se přímých zahraničních investic, vzhledem k podobnosti tohoto případu s ostatními případy investičních podpor mimo EU. Takto bylo opatření oznámeno v rámci portugal-

ského režimu podpor, jehož cílem je napomáhat internacionalizaci portugalských podniků. Je třeba uvést, že v době uskutečnění projektu a předložení žádosti o podporu Polsko ještě nebylo členem Evropské unie. Proto byla investice způsobilá jako přímá zahraniční investice v rámci příslušného portugalského režimu podpor.

- (16) V takových případech Komise obvykle zváží přínos opatření z hlediska jeho pozitivního vlivu na mezinárodní konkurenceschopnost určitého průmyslového odvětví Evropské unie a se zřetelem na případné nepříznivé účinky ve Společenství, jako např. delokalizace a případný negativní dopad na zaměstnanost. Komise rovněž bere v úvahu nezbytnost podpory s ohledem na rizika spojená s projektem v dané zemi, stejně jako na obtíže podniku, jakým čelí například malé a střední podniky. Dalším kritériem je případný pozitivní regionální vliv. Komise rovněž vyloučí veškeré podpory pro činnosti spojené s vývozem.
- (17) V této souvislosti Komise dospěla k závěru, že vzhledem k tomu, že se investice uskutečňuje v členském státě Evropské unie, je pravděpodobné, že dopad podpory na trh Společenství bude větší než v případě podpory poskytnuté na projekt ve třetí zemi.
- (18) Komise se taktéž zabývala otázkou, jaký by byl dopad na zaměstnanost a ostatní faktory v dotčených regionech nebo na příslušná průmyslová odvětví v obou členských státech, a zajímala se také, zda by tentýž projekt obdržel podporu ze strany Polska.
- (19) Existovaly také pochybnosti, zda žadatel potřeboval podporu nebo pobídku, aby mohl investici uskutečnit, zejména s ohledem na skutečnost, že projekt byl dokončen před tím, než ORFAMA požádala o státní podporu. Podle Komise též nebylo jisté, zda lze projekt považovat za „počáteční investici“ ve smyslu Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře⁽⁵⁾. Komise vyzvala Portugalsko, aby předložilo připomínky a veškeré doplňující informace, které by jí mohly pomoci daný případ posoudit.

⁽⁴⁾ N 96/99, Úř. věst. C 375, 24.12.1999, s. 4.

⁽⁵⁾ Viz bod 4.4 Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře, Úř. věst. C 74, 10.3.1998, s. 9. V souladu s uvedenými pokyny znamená počáteční investice investici do fixního kapitálu, která se vztahuje ke zřízení nové provozovny, rozšíření existující provozovny nebo zahájení činnosti zahrnující zásadní změnu výrobku nebo výrobního procesu v existující provozovně (racionalizaci, diverzifikaci nebo modernizaci). Hodnota počáteční investice se stanoví na základě souboru způsobilých výdajů (pozemek, budovy a strojní zařízení/vybavení, nehmotná aktiva a/nebo mzdové náklady).

IV. PŘIPOMÍNKY PORTUGALSKÝCH ORGÁNŮ

- (20) Portugalské orgány uvedly, že investice se uskutečňuje v Evropské unii a přispívá k posílení hospodářských vazeb s trhy východní Evropy. Portugalské orgány uvedly, že ORFAMA, Archimode a Wartatex se nacházejí v podporovaných regionech s vysokou mírou nezaměstnanosti. Textilní odvětví představuje v Polsku 331 000 pracovních míst a v Portugalsku 95 446. V období 2000–2003 došlo v tomto odvětví v Portugalsku k poklesu zaměstnanosti o 15 procentních bodů. Portugalsko v této souvislosti uvedlo, že investice společnosti ORFAMA přispívá k udržení zaměstnanosti jak v zemi původu, tak v hostitelské zemi, a že bude mít na dotčené regiony příznivý dopad.
- (21) Portugalské orgány uvedly, že nezbytnost podpory souvisí se skutečností, že se jedná o první projekt přímé zahraniční investice společnosti ORFAMA, který vyžaduje značné finanční náklady ve výši 9 217 516 EUR, z nichž 8 978 362 se financuje z bankovních půjček a zbývající částka z vlastních zdrojů podniku. Podpora by představovala kompenzaci části nákladů společnosti ORFAMA.
- (22) Cílem projektů je rovněž modernizace výroby a informačních technologií v polských podnicích, díky níž bude možné zvýšit produktivitu, zlepšit kvalitu výrobků a energetickou účinnost. Podnik zamýšlí provést výměnu průmyslového zařízení. Podle portugalských orgánů projekt také přispívá k usnadnění rozvoje určité hospodářské činnosti ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES.
- (23) Nakonec Portugalsko argumentovalo tím, že podpora nebude mít nepříznivý dopad na obchod ve Společenství. Uvedená investice pouze upevňuje stávající obchodní vztahy, neboť jde o přechod od subdodávek k vlastnictví. Tento argument portugalské orgány podpořily statistikami, z nichž vyplývá, že v období od roku 1999 (rok uskutečnění investice) do roku 2003 byl prodej společnosti ORFAMA v Polsku stabilní. V témže období došlo k poklesu celkového prodeje společnosti ORFAMA v EU.
- (24) Podobně zaznamenal v tomto období pokles i samotný vývoz příslušných výrobků z Polska do EU.
- (25) V tomto ohledu nebyly předloženy žádné připomínky třetích stran.

V. HODNOCENÍ

Existence podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES

- (26) Podle čl. 87 odst. 1 Smlouvy o ES jsou podpory poskytovány v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem.
- (27) Komise ve svém rozhodnutí ze dne 6. prosince 2004 dospěla k závěru, že podpora spadá do oblasti působnosti čl. 87 odst. 1 Smlouvy z těchto důvodů: oznámené opatření spočívající v poskytnutí podpory společnosti ORFAMA na uskutečnění investice v Polsku zvýhodňuje určitý podnik nebo určité odvětví výroby; v textilním odvětví se v rámci EU uskutečňuje obchod ve velkém měřítku, takže podpora by mohla vést k narušení hospodářské soutěže v EU; podpora je financovaná ze státních prostředků. Portugalské orgány tyto závěry nezpochybnilly, čímž je lze považovat za potvrzené.

Slučitelnost podpory se Smlouvou o ES

- (28) Komise uvedla, že posoudí slučitelnost podpory se Smlouvou o ES s ohledem na výjimku stanovenou v čl. 87 odst. 3 písm. c) této smlouvy, která povoluje podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Komise proto musí posoudit, zda podpora přispěje k rozvoji výroby pletených oděvů a/nebo jiných hospodářských činností v Evropské unii, aniž by nepříznivě ovlivnila podmínky obchodu mezi členskými státy.
- (29) V rozhodnutí o zahájení řízení Komise rovněž zdůraznila, že bude přihlížet k řadě kritérií, která uplatnila v předchozích případech udělení podpory velkým podnikům na projekty přímých zahraničních investic (viz 16. bod odůvodnění), jejichž cílem je dosažení rovnováhy mezi přínosy opatření z hlediska jeho přispění k mezinárodní konkurenceschopnosti daného průmyslového odvětví EU (např. je-li podpora potřebná s ohledem na rizika spojená s projektem v zemi, kde se má investice uskutečnit) a jeho případnými negativními dopady na trh EU.

Nezbytnost podpory

- (30) Aby byla podpora slučitelná se společným trhem, musí se v souladu s obecnou zásadou práva v oblasti státních podpor prokázat, že umožní další činnost ze strany příjemce, jež by se bez této podpory nemohla rozvíjet. V opačném případě by podpora vedla pouze k narušení hospodářské soutěže, které by nebylo kompenzováno žádným pozitivním vlivem.
- (31) Komise vyjádřila své pochybnosti o tom, že je podpora nezbytná k tomu, aby ORFAMA uskutečnila uvedenou investici, již ve svém rozhodnutí o zahájení řízení.
- (32) Podle dostupných informací je ORFAMA výrobcem s pevným postavením na trhu EU, který vyrábí výrobky pro známé značky, jakož i pod svou vlastní značkou. V této souvislosti portugalské orgány uvedly, že se jednalo o první projekt přímé zahraniční investice společnosti ORFAMA a že s projektem byla spojena rizika související se strukturálními a ekonomickými aspekty polského trhu (zejména se skutečností, že Polsko v té době vedlo jednání o přistoupení k EU), stejně jako se strukturálními faktory samotného investora a hospodářství, v němž tento investor působí. Portugalsko však neuvedlo přesné informace o tom, v čem tato rizika spočívala.
- (33) Portugalské orgány uvedly, že podpora je potřebná, neboť se jedná o první projekt přímé zahraniční investice společnosti ORFAMA. V tomto ohledu však Komise zdůraznila, že obchodní vztahy společnosti ORFAMA se společnostmi Archimode a Wartatex byly vytvořeny na počátku 90. let, kdy ORFAMA začala vyrábět oděvy na základě subdodavatelských smluv s těmito podniky. V roce 1995 již oba polské podniky představovaly přibližně 30 % obrátu společnosti ORFAMA. ORFAMA již tedy byla před uskutečněním projektu obeznámena s fungováním těchto podniků a měla zkušenosti s působením na polském i mezinárodním trhu. Příjemce podpory tak již částečně dosáhl svého cíle rozšířit výrobu a získat přístup na polský trh a na sousední trhy ještě před odkoupením těchto podniků a předložením žádosti o podporu. Portugalsko s tímto tvrzením patrně souhlasí, neboť v oznámení uvádí, že rozhodnutí společnosti ORFAMA týkající se investice v Polsku bylo zčásti ovlivněno její znalostí polského trhu i společností, které odkoupila, čímž se snížilo riziko spojené s investicí. Proto se Komise domnívá, že daná investice představo-

vala především finanční operaci odkoupení uvedených polských podniků v souvislosti s existujícími obchodními vztahy, spíše než první významnou zahraniční investici ⁽⁶⁾.

- (34) Komise též zdůraznila, že ORFAMA požádala o podporu až po ukončení projektu, čímž nesplnila kritérium „motivačního účinku“, které je obvykle požadováno podle pravidel pro vnitrostátní regionální podpory ve Společenství ⁽⁷⁾. Kromě toho Komise zjistila, že ORFAMA byla zjevně schopná financovat investici z vlastních zdrojů a z bankovních půjček, které též získala ještě před podáním žádosti o podporu.
- (35) S ohledem na výše uvedené skutečnosti Komise dospěla k závěru, že Portugalsko neprokázalo, že navrhovaná podpora je nezbytná pro kompenzaci jakýchkoli zvláštních rizik spojených s projektem.

Dopad podpory na trh Společenství

- (36) Komise v předchozích případech zastávala názor, že podpora ve prospěch přímé zahraniční investice může posílit celkovou finanční a strategickou situaci příjemce, což může mít vliv na jeho postavení vůči konkurenčním podnikům na trhu EU ⁽⁸⁾.
- (37) Portugalsko v této souvislosti uvedlo, že cílem investice je umožnit společnosti ORFAMA rozšířit výrobu, jež v Portugalsku dosáhla své maximální kapacity, a zvýšit produktivitu díky nižším nákladům a kvalifikované a mladší pracovní síle v Polsku. Podle portugalských orgánů však tento projekt rovněž přispěje k posílení dotčeného evropského průmyslového odvětví, jelikož se zvýší nabídka výrobků pocházejících z EU a podpoří se výrobní značky EU v podmínkách vzrůstající konkurence v podobě dovozu. Podle Portugalska je poskytování podpory podnikům, jakým je ORFAMA (a nepřímo i Archimode a Wartatex), zásadním krokem pro zajištění konkurenceschopnosti textilního průmyslu Evropské unie na trhu EU a na zahraničních trzích.

⁽⁶⁾ Podobný pojem jako v bodě 4.4 Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře týkajícím se „počáteční investice“, viz poznámka pod čarou 5.

⁽⁷⁾ Viz bod 4.2 Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře, který stanoví, že žádost o poskytnutí podpory je třeba předložit před zahájením práce na projektu s cílem zajistit potřebný motivační účinek; viz poznámka pod čarou 5.

⁽⁸⁾ Viz rozhodnutí Komise 1999/365/ES ve věci č. C 77/97 (rakouský podnik LiftGmbH – Doppelmayr), Úř. věst. L 142, 5.6.1999, s. 32.

- (38) Komise však upozorňuje, že tato investice se uskutečnila v zemi (Polsko), která se mezitím stala členem EU. Podpora by měla vliv na odvětví (textilní), které je v současné době vystaveno značnému tlaku v důsledku liberalizace dovozu od ledna 2005. Ostatní podniky EU mohou mít zájem na reorganizaci svých činností podobným způsobem, jako to učinila ORFAMA, a za těchto okolností by podpora přinesla společnosti ORFAMA výhodu oproti podnikům, kterým podpora tohoto druhu nebyla poskytnuta.
- (39) Portugalsko také zdůraznilo, že podpora bude přínosem pro zaměstnanost v dotčených regionech v Portugalsku (Braga) i Polsku (Lodž), které jsou podporovanými regiony s vysokou mírou nezaměstnanosti (viz 20. bod odůvodnění), avšak neuvedlo, jak by podpora mohla konkrétně ovlivnit stav nezaměstnanosti v těchto regionech.
- (40) Závěrem se Komise domnívá, že i když by investice společnosti ORFAMA měla pozitivní vliv na uvedené regiony (což nebylo prokázáno), nemohl by být tento vliv v zásadě přisouzen podpoře; jak bylo uvedeno výše, nemá v tomto případě podpora motivační účinek, neboť projekt byl ukončen před tím, než ORFAMA podala žádost o podporu, a podpora nebyla nezbytná pro uskutečnění investice.
- (41) Při hodnocení slučitelnosti podpory Komise pečlivě posuzuje rovnováhu mezi jejími negativními a pozitivními účinky a stanoví, zda účinky, které jsou pro Společenství přínosné, převažují nad negativními dopady na konkurenci a obchod na trhu Společenství. Na základě uvedených skutečností Komise není přesvědčena, že by poskytnutí podpory společnosti ORFAMA na její investici v Polsku přispělo ke zvýšení konkurenceschopnosti evropského průmyslu nebo že by mělo pozitivní dopad na dané regiony. Naopak je pravděpodobné, že by podpora posílila postavení příjemce na úkor jeho konkurentů, kterým by nebyla poskytnuta, na trhu se silnou konkurencí a intenzivním obchodem. Komise se proto domnívá, že pozitivní účinky podpory pro Společenství

nepřevažují nad jejím negativním dopadem na konkurenci a obchod na trhu Společenství.

VI. ZÁVĚR

- (42) S ohledem na výše uvedené skutečnosti Komise dospěla k závěru, že portugalské orgány neprokázaly, že daná podpora je nezbytná k tomu, aby ORFAMA uskutečnila příslušnou investici. Podpora by proto měla za následek pouze narušení hospodářské soutěže na společném trhu a nepřispěla by k rozvoji další činnosti dotyčného příjemce. Nelze se tedy domnívat, že tato podpora usnadní rozvoj hospodářské činnosti ve smyslu čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES bez toho, aby měla nepříznivý dopad na podmínky obchodu v míře, která je v rozporu se společným zájmem, a z toho důvodu je neslučitelná se společným trhem,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Oznámená daňová pobídka ve výši 921 752 EUR, kterou Portugalsko navrhlo ve prospěch společnosti ORFAMA, Organização Fabril de Malhas S.A na podporu její investice v Polsku, je neslučitelná se společným trhem, neboť nesplňuje kritéria stanovená v čl. 87 odst. 3 písm. c) Smlouvy o ES, a tudíž ji nelze udělit.

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Portugalské republice.

V Bruselu dne 7. března 2007.

Za Komisi

Neelie KROES

členka Komise